

ZLATAN IBRAHIMOVIĆ

ADRENALIINI

ENNENKUULEMATTOMAT TARINANI

WSOY

ZLATAN IBRAHIMOVIĆ

ja Luigi Garlando

ADRENALIINI

ENNENKUULEMATTOMAT TARINANI

Suomentanut Kati Valli

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

HELSINKI

Italiankielinen alkuteos

Adrenalina

© 2021 Zlatan Ibrahimović

© 2021 RCS MediaGroup S.p.A., Milan

Suomenkielinen laitos

© Kati Valli ja WSOY 2022

Werner Söderström Osakeyhtiö

ISBN 978-951-0-48790-7

Painettu EU:ssa

Sisällys

ALKULÄMMITTELY (<i>Adrenaliini ja Tasapaino</i>).....	9
1. Saksipotku (<i>tai Muutoksesta</i>).....	17
2. Kuljettaminen ja harhauttelu (<i>tai Vapaudesta</i>).....	51
3. Vastustaja (<i>tai Sodasta</i>)	75
4. Pallo (<i>tai Rakkaudesta</i>).....	93
5. Agentti (<i>tai Rikkaudesta</i>).....	113
6. Toimittaja (<i>tai Kommunikaatiosta</i>).....	143
7. Maali (<i>tai Onnesta</i>).....	157
8. Tuomari (<i>tai Laista</i>).....	177
9. Loukkaantuminen (<i>tai Tuskasta</i>).....	199
10. Syöttely (<i>tai Ystävyydestä</i>).....	221
JATKOAIKA (<i>tai Tulevaisuudesta</i>).....	247

ADRENALIINI

Rakastan saksipotkuja.

Tuntuu mahtavalta osua korkeuksissa palloon jaloilla, jotka ovat yleensä lähinnä maata oleva ruumiinosa.

Ennen kuin putoan maahan, voin hetken verran katsella maailmaa pää alaspäin, ja tuolla hetkellä kaikki muut – joukkueoverini, tuomari, katsojat – näyttäytyvät minulle ylösalaisin.

Tuo näky on ainutlaatuinen, ja olen etuoikeutettu, kun voin nähdä sen. Se kuuluu vain minulle.

Omistan tämän kirjan niille, jotka tahtovat kääntää säännöt, näkymät ja ennakko-odotukset pääläelleen.

Koska ainoastaan silloin, jos seuraat omaa vaistoasi – sitkeästi ja päättäväisesti, antaumuksella ja uutterasti – näkymäsi maailmaan voi olla uniikki.

Ainutlaatuinen ja vain sinun omasi.

ALKULÄMMITTELY
(*Adrenaliini ja Tasapaino*)

Milanossa, maanantaina 4. lokakuuta 2021

Hyvä on, luovutan.

Olen 40-vuotias.

Olen jumala, mutta vanheneva sellainen.

Nyt viimein myönnän sen, samoin kuin olen jo myöntänyt, ettei kehoni enää ole samanlainen kuin ennen. Vuosien ajan jätin huomiotta kroppani minulle lähettämät signaalit, mutta sitten päätin kuunnella niitä. En kykene enää tekemään monta räjähtävää pyrähdystä peräjälkeen niin kuin nuorena, ja jos väsyn tai saan isomman tällin, tarvitsen enemmän aikaa toipumiseen. Olen mukauttanut pelityyliini uuteen kehooni. En enää vietä koko ottelua keskellä rangaistusaluetta, siellä missä kuteja viuhuu jatkuvalla syötöllä. Usein laskeudun alemmas rakentamaan peliä, ja nykyään teenkin enemmän töitä muiden maalien eteen kuin omieni. Minulla ei enää ole tarvetta tuoda itseäni esille, koska olen jo voittanut sen, mitä minun on pitänyt voittaa. Nyt haluan mieluiten inspiroida ja auttaa nuoria joukkuekavereitani kasvamaan.

Olen nelikymppinen, ja minulla on kaksi poikaa, jotka eivät enää ole mitään pikkulapsia, vaan teini-ikäisiä. Tässä iässä on tapana vetää viiva paperille ja tehdä ensimmäiset laskutoimitukset, eräänlainen välitilinpäätös.

Johonkin sellaiseen pyrin tällä kirjalla.

Monta päivää yritin olla kuin en olisikaan ja työntää tyystin mielestäni koko lähestyvän syntymäpäiväni. Välttelin numeron 40 ajattelemista parhaani mukaan, mutta sitten, eilen illalla, tuo luku möllötti edessäni punaisena ja jättimäisenä, kokonaisen hotellin julkisivun korkuisena. Se oli saatu aikaan sytyttämällä valot tiettyihin huoneisiin ja jättämällä toiset pimeiksi.

Tuohon milanolaishotelliin vaimoni Helena oli järjestänyt yllätysjuhlat, jotka todella koskettivat sisintäni. Mukana olivat kaikki rakkaimpani, monet ystävät eri puolilta maailmaa sekä suuri joukko ihmisiä, joilla on ollut elämässäni tärkeä osa. Paikalla oli jalkapallolegendoja, valmentajia, jopa sellaisia pelaajia, joita olen kentällä kohdellut rumasti. En osannut odottaa, että kohtaisin heidät kaikki hotellin terassilla.

Erään selityksen sain Rino Gattusolta: »Olet aina ollut aidosti oma itsesi, silloinkin, kun murjoit heitä. Siksi he halusivat tulla.»

Helena on mahtava. Hän järjesti kaiken salassa, se oli upea lahja minulle. Yleensä minä olen se, joka antaa lahjoja muille.

Olen kertonut monta kertaa, miten lähdin Rosengårdista päämääränäni tulla mestarijalkapalloilijaksi. Kasvoin kulunut Select-pallo jaloissani, ja sillä harhauttelin jokaista vastaantulijaa ruusutarhassa, joka oikeasti oli kaiken maailman maahanmuuttajien kokoontumispaikka. Pienestäkin kipinästä syttyi helposti ilmiriita. Se pieni, savinen maapläntti tarjosi kuitenkin kasvualustan palloilu-uralleni. Siinä koulussa opin ne temput, jotka tekivät minusta Zlatanin.

Vanhempani erosivat varhain. Seilasin edestakaisin äidin ja isän kotien välillä: äidin, joka raatoi itsensä puolikuoliaaksi saadakseen meille ruokaa pöytään, ja isän, jonka jääkaappi oli yleensä tyhjä. Jos minulta puuttui jotain, pöllin sen. Varastelin pyöriä ja vaatteita, koska en jaksanut enää sitä, että minua kiusattiin koulussa. Pidin aina jalkapallosukkia tavallisten sijaan ja pukeuduin Malmön verryttelypukuun, jonka olin ottanut salaa seuran pukuhuoneesta.

Sitten pääsin jalkapallon ansiosta pois ghetosta ja aivan toisenlaiseen elämään. Saavuin Amsterdamiin, missä ostin ensimmäisen Porscheni ja tutustuin Mino Raiolaan, agenttiini. Mino sekä vaimoni Helena kuuluvat ja tulevat aina kuulumaan elämäni tärkeimpiin ihmisiin.

Mino on minulle paljon enemmän kuin pelaaja-agentti: hän on ystäväni, veljeni, isäni, kaikkeni. Hän on hahmotellut urani kulun ja reitin voitosta voittoon, hän on auttanut minua selviämään hankalimmistakin hetkistä ja ratkaissut ainakin tuhat ongelmaani. Mitä pahemmasta loukkaantumisesta olen kärsinyt, sitä vankempaa tukea olen häneltä saanut.

Hollannista Mino vei minut Italiaan, sitten Espanjaan, Ranskaan, Englantiin, Amerikkaan ja uudestaan Italiaan.

Helena on aina ollut meistä se kypsempi ja vastuuntuntoisempi. Hän on auttanut minua pohtimaan asioita, hän on opettanut minua käyttämään tervettä järkeä ja myös hyvää makua. Hänellä on silmää kauneudelle, ja hän osaa myös luoda kauniita asioita. Hänellä on pettämätön tyylitaju. Siihen hänen ammatinsakin aiemmin liittyi, ja sen parissa hän jatkaa työskentelyä sitten, kun minä lopetan pelaamisen. Helena on vuosien varrella hionut kulmikkaan luonteeni karkeimpia piirteitä hieman pehmeämmiksi, ja ennen kaikkea hän on antanut minulle kaikkein arvokkaimman asian koko maailmassa: kaksi poikaani.

Vaikka jalkapalloilija Zlatanin tuntevatkin kaikki, nimen taakse kätkeytyvää miestä he eivät tunne.

Siitä yritän kertoa nyt tässä matkan puolivälissä. Siis puolivälissä siinä mielessä, että elämäni jalkapalloilijana on pian jäämässä taakse, ja edessä aukeaa vielä epävarma tulevaisuus. Tämä kirja ja sen rakenne heijastelevat tämänhetkistä tilannettani, sitä, miten seison ikään kuin näiden kahden maailman välissä.

Jokainen kappale alkaa kertomuksella pelikentältä ja päättyy arkipäiväisen elämän pohdintaan: maaleista edetään onnentunteisiin, tuomareista lakiin ja oikeuteen, syöttelystä ystävyyyteen, loukkaantumisista kuolemaan...

Minä en koskaan piilottele enkä esitä mitään. Siitä Gattusokin synttäreilläni puhui. Myönnän esimerkiksi, että ajatus lopettamisesta ahdistaa minua. Mitä lähemmäksi tulee se hetki, kun joudun luopumaan jalkapallosta, sitä suuremmaksi kasvaa tulevaisuutta kohtaan tuntemani pelko: mistä sitten saan sen adrenaliiniryöpyn, jonka minulle nykyään tarjoaa vaikka kamppailu Chielliniä vastaan?

Kirjan nimi, Adrenaliini, viittaa elämäni avaintermiin. Italian kielen *adrenalina* on minulle eräänlainen voimasana.

Mitä ikinä teenkin, minun täytyy löytää siitä haastetta ja pysytyä paneutumaan siihen intohimoisesti. Pusertamaan siihen sydämeistäni ihan kaikki. Niin se on ollut aina, ja tulee aina olemaankin. Minun täytyy saada tuntea adrenaliini, joka sykkii suonissani.

Nyt kun olen neljäkymmentä ja kahden ison pojan isä, se tosin sykkii eri tavalla, koska myös tarpeeni ovat erilaiset. Ennen saatoin soittaa suutani tuomareille, mutta nykyään autan heitä. Aiemmin tahdoin aina olla kulloisenkin joukkueeni keulakuva ja taistella tiimini puolesta verissä päin, nyt saatan esiintyä San Remon musiikkifestivaaleilla ja liikuttua siitä, millaisella rakkautella ja kunnioituksella yleisö minuun suhtautuu. Totta on silti sekin, että jos ympärilläni on äkkiä liikaa ihmisiä, en saa henkeä. Silloin haen autotallista yhden autoistani, suuntaan moottoritielle, painan kaasun pohjaan ja annan mennä. Tai sitten pakenen vapaudenkaipuussani metsään. Etsin ympärilleni ihmisiä, mutta samaan aikaan välttelen heitä.

Eikä tämä ole ainoa ristiriitaisuus, jonka itsessäni tunnistan. Ristiriitaisuudet ovat aina olleet osa persoonallisuuttani. Uutta on se, että nyt nelikymppisenä pyrin jotenkin hallitsemaan niitä. Siis samaan tyyliin kuin olen oppinut hallitsemaan sitä, miten reagoin asioihin. Nykyään puolustajien ei enää ole niin helppo provosoida minua kuin urani alussa. En toimi enää yhtä vaistomaisesti, ja omasta mielestäni käytökseni on tasapainoisempaa.

Aika, Helena ja Mino ovat kai tehneet tehtävänsä. Pysin tasapainoon kaikessa, mitä teen. Tämä pätee myös siihen, miten kasvatan poikiani: pidän kovaa kuria, mutta kompensoin sitä hellyydellä.

Italian kielen tasapainoa tarkoittava sana on *equilibrio*, mutta minun suuhuni sopii paremmin englannin *balance* tai ruotsin *balans*. Ajattelen sitä usein. Jos ennen olinkin pelkkää adrenaliinia, nykyään minussa tasapainottelevat adrenaliini ja balanssi.

Tämä ei ole mikään jumalallinen evankeliumi, vaan nelikymppisen miehen päiväkirja. Miehen, joka pyrkii selvittämään tilit menneisyytensä kanssa, mutta katsoo samaan aikaan suoraan silmiin tulevaisuuttaan kuin se olisi taas uusi vastustaja pelikentällä.

I
Saksipotku
(*tai Muutoksesta*)

Eletään syksyä 2019 Beverly Hillsissä.

On ilta, ja olemme juuri palanneet ravintolaillallisen jälkeen kotiin.

Kännykkäni soi.

Helena heittää arvauksen: »Mino.»

Veikkaus osuu oikeaan. Soittaja on agenttini Mino Raiola. Sen arvaaminen ei tosin ole vaikeaa. Mino on riivannut minua jo monta päivää.

Los Angeles Galaxyn tie MLS-liigassa on päättynyt pudotuspelivaiheeseen, ja minunkin aikani joukkueessa on lopussa, joten olen päättänyt ripustaa nappikset naulaan. Mino kuitenkin tekee kaikkensa saadakseen pääni kääntymään.

Nyt hän yrittää taas: »Zlatan, sinun tasoisesti pelaaja, jolla on noin mittavat saavutukset urheilun saralla, ei voi lopettaa uraansa Amerikassa. Kaikki sanoisivat, että olet pelkuri, että sinusta on tullut pehmo, että tyydyt menemään sieltä, missä aita on matalin. Mitä jalkapallon leijonakuninkaalle on tapahtunut? Missä on viidakon valtias?»

»Tämä oli tässä, Mino. Minulle riittää. Hyväksy se ja anna olla.»

Mutta hän vain jankkaa: »Ei käy. Sinun täytyy palata Eurooppaan ja näyttää, että pystyt yhä pelaamaan parhaiden kanssa, Manchesterin loukkaantumisesta huolimatta. Pelaat sitten vaikka vain kuusi kuukautta, tammikuusta kesäkuuhun. Kun

selvität sen haasteen, voit sen jälkeen tehdä mitä lystää. Sinä olet Ibra. Et voi jättää pelikenttiä muuten kuin Ibran tyyliin. Saan sinulle kyllä sopimuksen milloin vain haluat.»

»Kuuntele nyt tarkkaan, Mino. Vain yksi asia voi auttaa yli puhumaan minut, ja se on adrenaliini. Ei minulle riitä, että saan minkä tahansa sopimuksen. Tarvitsen haasteen, joka tuottaa kunnon adrenaliiniryöpyn elimistööni. Löytyykö sellaista?»

Pystyn yhä 38-vuotiaana vetämään treenit läpi veren maku suussa, tuntemaan itseni puolikuolleeksi ja laukomaan silti suoraan, mutta aamuisin, kun nousen sängystä, minun on silti keksittävä hyvä vastaus kysymykseen: miksi teet tätä, Zlatan?

Ja oikeasti vastauksia on olemassa vain yksi: siksi, että kaikki tämä kärsimys muuttuu jossakin vaiheessa adrenaliiniksi, ja siitä tulee hyvä olo.

Muutaman päivän kuluttua vietän iltaa kotona ja katson HBO:n dokumenttia Diego Armando Maradonasta. Jossakin kohtaa ohjelmaa näytetään vanhaa kuvamateriaalia jostakin Napolin ottelusta, ja kamera kiertää ympäri Stadio San Paolon katso-moa. Stadion on tupaten täynnä. Sitten näkyy lähikuva kaarteesta, johon näyttävät pakkautuneen kaikkein innokkaimmat fanit. Kannattajia on tiiviisti vierekkäin ja jopa päällekkäin, he laulavat, huutavat, hakkaavat rumpuja. Tunnelma on uskomatoman kiihkeä ja sähköinen, suorastaan käsin kosketeltava.

Ponnahdan pystyyn sohvalla, tuijotan ruutua ja tunnen, kuinka adrenaliini alkaa virrata. Se sykkii kaulani suonissa: *tum, tum, tum...*

Soitan heti Minolle: »Ota yhteyttä Napoliin. Lähden Napoliin.»

»Napoliin?»

»Niin, lähden pelaamaan Napoliin.»

»Oletko varma?» Mino kysyy hämillään.

»Haluatko, että jatkan pelaamista? Tarvitsemani adrenaliini löytyy Napolin kannattajista. Menen sinne, saan 80 000 katsojaa

stadionille joka peliin, ja kanssani seura voittaa Italian mestaruuden kuten aikoinaan Diegon kanssa. Kun autan heitä voittamaan scudetton, fanit sekoavat täysin. Saan adrenaliinini siitä.»

Keskustelemme seuran kanssa, käymme läpi neuvottelut ja pääsemme sopimukseen. Homma on hoidossa. Minusta tulee Napolin pelaaja.

Joukkueen valmentaja on Carlo Ancelotti, jonka tunnen hyvin, koska hän valmensi minua myös Pariisissa. Hän on innoissaan siitä, että pääsee taas tekemään yhteistyötä kanssani, ja soittelimme toisillemme melkein päivittäin. Hän selittää, miten aikoo minua peluuttaa.

En ole vielä puhunut asiasta seuran puheenjohtajan Aurelio De Laurentiisin kanssa, mutta olen tavannut hänetkin aiemmin, nimittäin muutama vuosi sitten, kun olin perheeni kanssa lomailmassa Los Angelesissa.

De Laurentiis oli saanut tietää, että asuimme samassa hotellissa, ja oli jättänyt meille vastaanottoon viestin: »Olette terve-tulleita illalliselle tänään.» Viestin mukana oli ravintolan osoite.

Se ei vaikuttanut kutsulta vaan pikemminkin käskyltä.

»Totta kai me menemme», Helena sanoi heti.

Loppujen lopuksi siitä tuli oikein mukava ilta.

Löydän Napolin Posillipon kaupunginosasta talon, joka voisi olla sopiva minulle. Koska minun on kuitenkin tarkoitus pelata Napolissa vain puoli vuotta, ja kaikki tolkuttavat koko ajan, että kaupunki on jokseenkin levoton, harkitsen myös mahdollisuutta asua veneessä.

Minun on määrä allekirjoittaa sopimukseni Napolin kanssa 11. joulukuuta vuonna 2019, ja samana päivänä puheenjohtaja De Laurentiis antaa potkut Ancelottille. Kesken kauden.

Minut valtaa ikävä tunne. Tämä on huono merkki. Tuollaiseen johtajaan en voi luottaa. Hänenlaisensa ei mitenkään voi tarjota sellaista vakautta ja pysyvyyttä, jota minä ja joukkue tarvitsemme. Sitä paitsi tiedän, että Rino Gattuso – vaikka hän toki

onkin ystäväni – tarvitsee ihan toisenlaisen keskushyökkääjän 4–3–3-ryhmitykseensä. Eikä hänestä edes ole kuulunut mitään.

Koko hanke raukeaa.

Muutaman päivän päästä soitan Minolle ja kysyn: »Kuka tarvitsee minua eniten? Mikä joukkue on pahiten liisterissä?»

En etsi itselleni sopimusta, etsin nimenomaan haastetta.

»AC Milan hävisi Bergamossa Atalantalle 5–0.»

Olen pitänyt periaatteenani sitä, etten koskaan palaa joukkueeseen, jossa olen jo pelannut, sillä riskinä on, että hoidan hommani huonommin kuin edellisellä kerralla.

Nyt tilanne on kuitenkin erilainen. Milan on hävinnyt 5–0. Annan Minolle käskyn: »Soita Milanin pomoille. Mennään sitten Milaniin.»

Haasteenani on siis nostaa yksi maailman maineikkaimmista seuroista jälleen huipulle. Jos onnistun siinä, se on isompi juttu kuin kaikki se, mitä olen muiden joukkueiden riveissä tehnyt.

Saan adrenaliinini siitä.

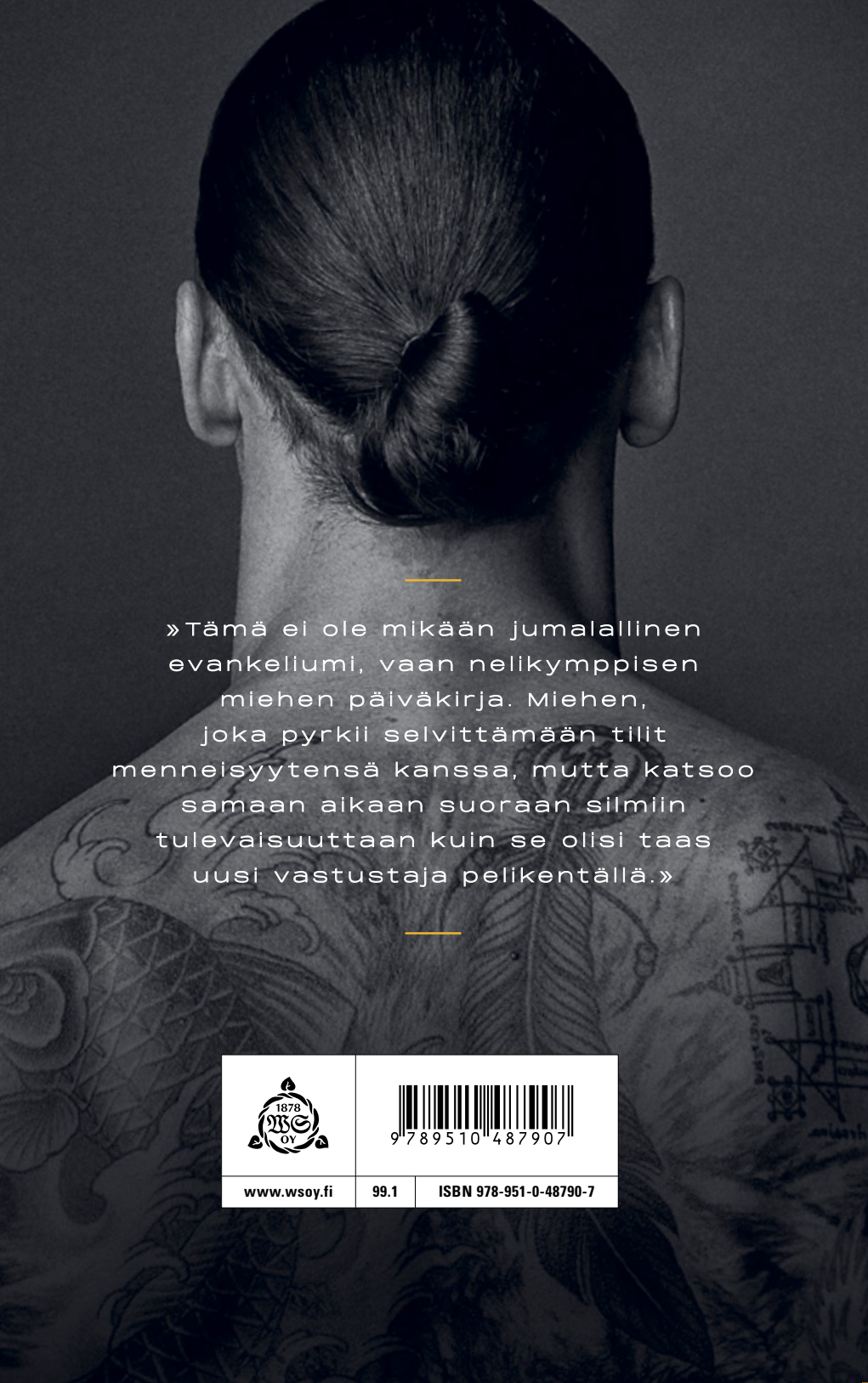
Puhumme ensin Paolo Maldinin, seuran teknisen johtajan kanssa. Jos rehellisiä ollaan, se juttutuokio ei mene ollenkaan hyvin.

Itsehän minä toki valitsin Milanin ja tarjouduin joukkueeseen, mutta en silti lähde sellaisen henkilön mukaan, joka ei sytytä minua, joka ei tunnu luottavan minuun, josta ei säteile minkäänlaista intoa ja joka ei vakuuta minua, vaan joka hokee koko ajan vain sitä, että olen 38-vuotias.

Osaan itsekin laskea, monetko synttärit olen viettänyt.

Paolo ei saa minua tuntemaan oloani turvalliseksi – ongelma on siis sama kuin Napolin johtajan kanssa. Sen jälkeen neuvotteluihin tulee mukaan toinen pomo, Chief Football Officer Zvonimir Boban, ja ymmärrämme toisiamme välittömästi. Zvone on heti paljon vakuuttavampi. Hän sanoo: »Zlatan, pyydä vain mitä ikinä haluat, ja annan sen sinulle.»

Kas niin, sillä tavalla Zlatanille puhutaan.

»Tämä ei ole mikään jumalallinen
evankeliumi, vaan nelikymppisen
miehen päiväkirja. Miehen,
joka pyrkii selvittämään tilit
menneisyytensä kanssa, mutta katsoo
samaa aikaan suoraan silmiin
tulevaisuuttaan kuin se olisi taas
uusi vastustaja pelikentällä.»

www.wsoy.fi

99.1

ISBN 978-951-0-48790-7